

Néha belekerül az újságba, mint valami világhíresség „...ismeretlen férfit találtak a ligeti padon átlótt...”, akkor végigfut a hideg a hátadon, egy pillanatra magad elé meredsz vagy megcsóválod a fejed, „szegény” vagy „bolond”. sóhajtasz és olvasol tovább, nem gondolsz többé a padra, mely mint valami éhes bálvány tárja eléd gebbedt karját, barna kemény ölét. Nem gondolsz semmire és előfordul, hogy a „vigyázat, mázolja” cédulát sem veszed észre, leülsz, ha fáradt vagy, ha kell egy kis levegő, egy kis csönd...

*

Most az anya ül rajta. Foltozza kislfia nadrágját. Örökké javít, örökké varr, kettőből egyet csinál, fabrikál. Szeme minduntalan a gyerek felé sandít, aki a porban guggol, kezében kis ásóval a homokot kotorja össze egy csomóba. Száraz falevelet tűz a domb tetejére.

— Régen voltunk hétköznap együtt a ligetben.

— Nézze, anya, ez ház lesz, a mi házunk, — motyogja a gyerek.

— Igen, kislfiám, — mosolyog az anya és arra gondol, hogy milyen jó az ő kislfia.

Fräulein jön a kislánnyal. A kislány haja hullámos csigákban terül szét vállán. Látszik rajta, hogy sokat bajlódott vele, míg ilyen szépen elrendezték. Ők is leülnek. A kislány mereven ül, kezében vadonatúj labda szép pirosra festve, hálóbá szorítva. Ül mereven, gögre biggyedt szájjal.

A kislfiu felkel a porból, a kislány elé áll hátratett kézzel, hol a labdára néz, hol a kislányra.

Most a Fräulein németül mond valamit a kislánynak. Az felrántja a vállát és nyafogva felel:

Delet kongat a ligetszéli kápolna...

— Nem akarok.

A kisfiu nagyot gondol és elszalad.
A Fräulein kinyitja a kis kosarat. Vajaskifli, kávé, banán kerül ki a kosárból. A kislány finnyás, a félkiflit otthagyja, a kávé nem elég édes, csak banán kellene még, kár, hogy a másik a Fräuleiné.

*

— Újünk ide, olyan jó árnyékos pad ez. Régen voltunk hétköznap együtt a ligetben. Legalább ez a haszna van, hogy nincs állásom. Legalább együtt lehetünk — mondja a sápadt fiú mosolygva a lánynak.

*

Delet kongat a ligetszéli kápolna.

Szétterül a padon a zsiros papír, a papírból öt deka szalonna, 25 deka kenyér. És amikor megtelik vele a gyomor, megindul a panaszkodás.

— Nem jó gondózkodni sem má, legjobban aludni, akkor nem köll enni se.

Nekidülnek ketten a pad támlájának. Fejük karjukra fekszik s álmodnak, míg a gyár szírénája munkába nem ébreszti őket.

*

— Még jó, hogy Fräulein és a kislányok a padokat kitalálták, más-

kép alig mehetnék valamerre, — motyozál az öreg, botjával tapogatva a homokot, megáll a pad előtt, félkezével a karfába fogódzik, lassan, mintha térből nem hajlana a lába, leereszkedik a padra, közben nagyokat fúj, nyög, nyekeg, mint valami lejárt gépezet. Azután, hogy kifujta magát, zsebébe nyul, előkerül a rövidszáru pipa, csutkás dohány, mellyel egy negyedórát lehet eltölteni.

*

— Gyuri, Mancí, a te neved, meg az enyém, furcsa, tán már jártunk itt egyszer, tán már éltünk egyszer valami nagy szerelemben.

— Nem, ez egy másik Gyuri és másik Mancí, akik szerették egymást, de nem olyan nagyon, mint én téged.

— Már nekünk nincs is helyünk, hogy a padba véssük a nevünket; nem báj, a mi szerelmünk úgy se mulik el soha.

*

Egymásba fogódzva jönnek az uton. Mutatoujjuk a levegőbe mutogat, mintha maguknak dirigálnák a nótát, mely el-eleszklik egy-két szó után. Egymást támogatják, egymásba fogódznak, végül, mint két korpás zsák, a padra esnek. Megesuklik a fejük, az egyik már horkol is, a másik fölnyitja szemét és valami állati szomorúsággal néz a társára. Tenyere, mely si-

...Akinek semmije sincs...

mogatásra indult, a másik részeg vállára esik s úgy mondja:

— Janikám, ezt nem lett volna szabad tenni, ezt nem lett volna szabad tenni, — ismétli csökönyösen és csóválja fejét, míg beleszédül, feje megint lekókad, megint hortyog egy-kettőt, majd zsebébe nyul, kihuz egy tízpengős papírpénzt s társa kezébe gyömöszöli.

— Janikám, csak erre vigyázz még, legalább ez maradjon meg, hogy legalább valamit adhassak az asszony-nak is.

Jani ugyanazzal a szomorúsággal néz vissza. bólint is, azután a papírpénzt csipkés zsebke-dője mellé gyüri a szivarzsebbe úgy, hogy a zsebke-dője kikandikál.

Feltápászkodnak nagy erővel, menek, támolynognak, énekelnek.

*

Es végül jön, akinek semmije sincs, akinek szállás a pad, ha rá nem mordul a rendőr, ha nem zuhog az eső, lefekszik, az egyetlen, aki tán álmában megsókolja a padot, aki vissza-álmodja a szabadságot, amikor minden szabad volt, amikor legalább anynyi istenünk volt, mint ahány pad hiv:

— Jöjj, mert ha elkorhadok, engem is elvisznek innen.

Fráter Lajos.

Ligeti íróasztal.

A VILÁG LEGHIRESEBB KÉPEI:

Segantini Giovanni: Ave Maria. E lyek, ahol huzamosan dolgozott s sorozatunkban most mutatunk be első alkalommal modern képet, de olyant, amely máris megérdemli a klasszikus nevet. Ugyanezt mondhatjuk mesteréről, Segantiniről, aki 1858 január 15-én született Arcoban. Mint árva gyermek, hétéves korában megszökött Milánóból; a hegyekbe ment dísnópásztornak. Itt rajzolgatta, amiként azt Giottoról mesélik, a gondjára bízott állatokat. Amikor tehetsége nyilvánvaló lett, módja nyilott a milánói akadémia látogatására. A városi élet azonban nem volt inyére. Visszament szeretett hegyei közé. Brianza és Soglio di Val Bregaglia voltak a hē-

lyek, ahol huzamosan dolgozott s amelyeket a művészet számára szentté avatott. A természetnek festőileg és költőileg való keresetlen visszaadását egy művész sem valósította meg anynyi ihlettel, mint Segantini, aki előtt a közönség elejente bámulattal, de kétkedően állt meg. Segantini művei a természet s az emberi lélek aranydarabjai. A halál 1899 szeptember 29-én érte őt utol, amikor a graubündeni Alpesek panorámáján dolgozott. Ezt a képét szánta a párizsi világkiállításra. Mi Ave Maria című képét közöljük, amely Millet-ével együtt a legáhitatosabb feldolgozása ennek a gyönyörű témának.